

ФІНАНСОВА ЗВІТНІСТЬ ПАЙОВИХ ІНВЕСТИЦІЙНИХ ФОНДІВ: ОРГАНІЗАЦІЙНІ АСПЕКТИ

Активну позицію на ринку цінних паперів займають пайові інвестиційні фонди, кількість яких останнім часом постійно зростає. Згідно Закону України «Про інститути спільного інвестування (далі – ІСІ)» [1, ст. 1] **інвестиційні фонди (далі – ІФ)** акумулюють кошти **інвесторів** для подальшого отримання прибутку через вкладення їх у цінні папери інших емітентів, корпоративні права та нерухомість. В Україні до ІСІ належать **пайові та корпоративні інвестиційні фонди**.

Пайовий інвестиційний фонд (далі – ПФ) створюється за ініціативою компанії з управління активами (далі – КУА) шляхом придбання інвесторами випущених нею інвестиційних сертифікатів. Згідно Положення «Про особливості здійснення діяльності з управління активами інституційних інвесторів» [6, ст. 1] КУА – особи, що провадять діяльність з управління активами інституційних інвесторів. Компанія пропонує інвесторам вкладати кошти в ІФ, якими вона управляє для того, щоб полегшити інвестору процес інвестування, зекономити його час та оптимізувати його витрати на отримання значного обсягу інформації та аналіз макроекономічних фінансових показників компаній– емітентів.

Згідно Закону України «Про ІСІ» [2, ст. 41] **ПФ** – це активи, що належать інвесторам на правах спільної часткової власності, перебувають в управлінні **КУА**, обліковуються окремо від результатів її господарської діяльності.

КУА складає окрему фінансову звітність за результатами власної діяльності та діяльності зі спільного інвестування кожного із створених нею пайових інвестиційних фондів та відображає результати операцій, пов'язаних з нарахуванням та виплатою дивідендів за інвестиційними сертифікатами створеного нею закритого пайового інвестиційного фонду, на балансі цього фонду [7, ст. 3].

Починаючи з 1 січня 2015 року, відповідно до п. 2 «Порядку подання фінансової звітності» [8, п. 2], фінансова та консолідована фінансова звітність суб'єктів, що здійснюють діяльність з управління активами складається за МСФЗ. Для більшості КУА та ПФ звітність за 2015 рік є першою фінансовою звітністю складеною за міжнародними стандартами фінансової звітності.

Згідно п. 6 МСФЗ 1 [3] «Перше застосування МСФЗ» суб'єкт господарювання має скласти та подати звіт про фінансовий стан за МСФЗ на початок періоду на дату переходу – це відправна точка для підготовки фінансової звітності у відповідності до МСФЗ.

Можливе складання квартальної (проміжної) фінансової звітності, що передбачено МСБО 34 «Проміжна фінансова звітність». У разі застосування останнього КУА повинна включати до проміжного фінансового звіту такі *стислі* компоненти: звіт про фінансовий стан; звіт про сукупні доходи, поданий як єдиний звіт або окремий звіт про прибутки та збитки та звіт про сукупні доходи; звіт про зміни у власному капіталі; звіт про рух грошових коштів; та деякі пояснювальні примітки. У разі, якщо КУА не застосовує МСБО 34, то згідно ст. 13 Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову

звітність в Україні» [1] квартальний звіт має включати такі складові: Звіт про фінансовий стан та Звіт про сукупний дохід.

Закон України «Про порядок складання та розкриття інформації компаніями з управління активами та особами, що здійснюють управління активами недержавних пенсійних фондів, та подання відповідних документів до Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку (далі – НКЦПФР)» [9] визначає порядок та періодичність складання (табл. 1), строки подання до НКЦПФР інформації про фінансовий стан КУА (її склад).

Таблиця 1

Терміни і строки подачі інформації про фінансовий стан ПФ

<i>Термін</i>	<i>Строки подачі</i>
Місячна	не пізніше останнього числа місяця, наступного за звітним. Інформація за останній місяць кварталу подається у складі квартальної інформації
Щоквартальна	не пізніше останнього числа місяця, що настає за звітним кварталом. Інформація за IV квартал подається у складі річної інформації
Річна	до 1 березня року, наступного за звітним

Отже, на основі бухгалтерських даних ПФ Компанія з управління активами складає відокремлену фінансову звітність за результатами власної діяльності та за результатами діяльності зі спільного інвестування кожного із створених нею пайових інвестиційних фондів (згідно НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до складання фінансової звітності» [5] – Звіт про фінансовий стан, Звіт про сукупний дохід, Звіт про рух грошових коштів, Звіт про власний капітал, Примітки до річної фінансової звітності. Окрім цього, у звітності КУА відображає результати операцій, пов'язаних з нарахуванням та виплатою дивідендів за інвестиційними сертифікатами, створеного нею ПФ. Вищевказана звітна інформація надає інвесторам достовірні дані про діяльність ПФ та його фінансовий стан.

Список використаної літератури:

1. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» від 16.07.1999 р. № 996. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/996>– 14.
2. Закон України «Про ІСІ» від 05.07.2012 № 5080– VI. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/5080>– 17.
3. МСФЗ 1 «Перше застосування МСФЗ» від 01.01.2012 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/929_004.
4. МСБО 34 «Проміжна фінансова звітність» від 01.01.2012 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/929_049.
5. НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» від 07.02.2013 № 73. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z0336>– 13.
6. Положення «Про особливості здійснення діяльності з управління активами інституційних інвесторів» від 06.08.2013 № 1414. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z1486>– 13.
7. Положення про особливості бухгалтерського обліку операцій ІСІ від 26.11.2013 р. № 2669. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z2156>– 13.
8. Порядок подання фінансової звітності від 28 лютого 2000 р. N 419. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/419– 2000– %EF](http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/419-2000-%EF).
9. Положення «Про порядок складання та розкриття інформації КУА та особами, що здійснюють управління активами недержавних пенсійних фондів, та подання відповідних документів до НКЦПФР» від 02.10.2012 № 1343, [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z1764>– 12.
10. УАІБ [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.uaib.com.ua/aktual_kua/consult/account/203831.html